

נגישות לאנשים עם מוגבלות

ביקורת מעקב

1. בשנת 2017 בוצעה ביקורת בנושא נגישות לאנשים עם מוגבלות. הביקורת בחנה את התנהלות העירייה בתחום הנגישות בהתאם להוראות החוק, כבעלים של נכסים, כספקית שירות, כגוף של רישוי ואכיפה וכמעסיקה.
2. בעקבות ממצאי הביקורת והמלצותיה הוקם פורום נגישות עירוני בראשות מנהל אגף פרויקטים ותפקידים מיוחדים. הפורום התכנס מידי חודש, בהשתתפות נציגים מכלל יחידות העירייה הרלוונטיות. הדיון האחרון במסגרת פורום זה התקיים בתאריך 11/04/2018, כלומר לפני כשנה וחצי. מאז ועד מועד הביקורת לא התכנס הפורום, ואין למנהל אגף פרויקטים ותפקידים מיוחדים תוכנית כלשהי להמשיך ולכנסו. לטענתו הדבר נובע מריבוי המשימות המוטלות עליו. מנכ"לית העירייה דרשה לחדש את פורום הנגישות, ולתאם דיון מקדים בהובלתה עד לחודש ינואר 2020. לשם כך, יש לפעול להכנתם של כתבי מינוי.
3. במקביל לכך, רכז הנגישות האחראי על הנושא באגף הרווחה פרש מתפקידו, ובמקומו מונה רכז חדש שעליו לרכוש את הידע והנסיון הדרושים בתפקיד זה.
4. לאור חשיבותו וחיוניותו של נושא הנגישות והוראות החוק המחייבות את העירייה, יש לטפל בתחום זה באופן מקצועי ומהיר, ולהשיב לתלם את תהליכי העבודה והמשימות שהיו נהוגות בו בעת שנערכה הביקורת הקודמת, וכן לקדם את הנושא.
5. בשנה האחרונה, בכל עבודה המבוצעת במרחב הציבורי, נלקח בחשבון עניין הנגישות.
6. העירייה החלה בתהליך להנגשת מבנה העירייה, ואף שכרה יועץ נגישות לצורך כך.
7. מנכ"לית העירייה מברכת על הפעולות הרבות שנעשו עד כה בתחום הנגישות. עם זאת, עדיין ישנן פעולות שנדרש לעשות בכדי לקדם את נושא ההנגשה ולטפל בליקויים.

המלצות בדוח מבקרת העירייה לשנת 2016	עדכון המצב
1. להגדיר את היקף המשרה של רכז הנגישות, ולוודא כי במסגרת היקף משרתו הוא יוכל למלא את תפקידיו, בהתאם לדרישות מינהל השלטון המקומי. מנכ"ל העירייה הדגיש כי הנושא הוא נושא חשוב מכדי שזה יהיה משרה נוספת על תפקיד. כמו כן, הוא מינה את מנהל אגף פרויקטים ותפקידים מיוחדים אחראי על תחום הנגישות בעיר.	בוצע. מנהל אגף פרויקטים ותפקידים מיוחדים מונה כאחראי על נושא הנגישות בעיר, אולם פורום הנגישות שהוקם בראשותו אינו מתכנס כבר תקופה ארוכה מאד, ואין לו כוונה לכנסו בשל ריבוי משימותיו. רכז הנגישות, שכיהן כעו"ס באגף הרווחה, סיים לאחרונה את תפקידו ובמקומו מונה מנהל האחזקה של מרכז רב איכויות, ולצורך ביצוע תפקידו אושרו לו 15 שעות חודשיות.

נגישות לאנשים עם מוגבלות - ביקורת מעקב

עדכון המצב	המלצות בדוח מבקרת העירייה לשנת 2016	
יש לוודא הכשרתו של הרכז בידע הנחוץ למילוי תפקידו, בהיפתח קורס מתאים.		
<p>בוצע באופן חלקי.</p> <p>קשרי העבודה המקצועיים הוגדרו והוטמעו במסגרת הדיונים והעבודה של פורום הנגישות, בה היו נציגים מכל יחידות העירייה. פורום הנגישות לא התכנס בשנה האחרונה, ולכן קשרים אלו אינם מתקיימים בתקופה האחרונה.</p> <p>מנכ"לית העירייה דרשה לחדש את פורום הנגישות, ולתאם דיון ראשון בהובלתה עד לחודש ינואר 2020.</p>	<p>2. להגדיר את קשרי העבודה המקצועיים של רכז הנגישות עם אגפי העירייה השונים. לדוגמה: אגף ההנדסה, מחלקת רישוי העסקים או אגף התרבות.</p>	
<p>לא בוצע.</p> <p>הנוהל היחידי שנכתב והוטמע בפורטל הנהלים העירוני מתייחס להנגשת אירועים עירוניים בלבד.</p> <p>רכז הנגישות יפעל לכתיבת הנוהל מפורט.</p>	<p>3. לכתוב נוהל מקיף המתייחס לכלל הנושאים הרלוונטיים לנגישות, כפי שפורט בגוף הדוח, לרבות תפקידיו וסמכויותיו של רכז הנגישות.</p>	
<p>בוצע.</p>	<p>4. להביא לידי ביטוי את ערך הנגישות בחזונה של העיר בת ים.</p>	
<p>בוצע באופן חלקי.</p> <p>בעת שהתכנס הפורום הזמין מנהל אגף פרויקטים ותפקידים מיוחדים בהתאם להמלצת הביקורת את נציג הגזברות, אולם הוא לא הקפיד להגיע לכל הישיבות.</p>	<p>5. לצרף לדיוני פורום הנגישות את נציג הגזברות, אשר בקיא בהיקף התקציבים המתקבלים ממשרדי הממשלה, וביכולת העירייה להוציא את תוכניותיה אל הפועל, ואת יועץ הנגישות הנותן שירותים לעירייה, על מנת לקבל בזמן הדיונים מענה לשאלות מקצועיות אשר עולות, ולמנוע עיכוב מיותר בקבלת ההחלטות.</p>	
<p>בוצע באופן חלקי.</p> <p>הפורום נהג להתכנס אחת לחודש. מתאריך 11/04/2018, אין הפורום מתכנס.</p>	<p>6. להגדיר תדירות קיום ישיבות הפורום, ולכנסו בהקדם.</p>	
<p>בוצע.</p>	<p>7. לבצע תכנית אב לנגישות פיזית עירונית.</p>	

נגישות לאנשים עם מוגבלות - ביקורת מעקב

עדכון המצב	המלצות בדוח מבקרת העירייה לשנת 2016	
<p>לא בוצע.</p> <p>על מנת להוציא אל הפועל פעילות בניהולו של רכז הנגישות, יש צורך להקצות מקור תקציבי. מנהל אגף פרויקטים ותפקידים מיוחדים השתמש בתקציבים השייכים לאגף. מנכ"לית העירייה הנחתה את סמנכ"ל תפעול לעגן בתקציב התב"רים 2020, גם את תקציבי הנגישות.</p>	<p>8. לקבוע תקציב שנתי ראוי, המיועד לפעילות שעל רכז הנגישות לקיים, במסגרת מילוי תפקידו, לרבות ימי עיון לעובדי העירייה, השתלמויות לרכז, גישה למערכת ה-CRM לצורך בקרה אחר תלונות התושבים וכדומה.</p>	
<p>בוצע.</p>	<p>9. לקדם את ביצוע סקר נגישות המבנים ולשלב בו גם את בחינת נגישות השטחים הציבוריים, המקלטים ועוד תחומים כפי שעולה בגוף הדוח.</p>	
<p>בוצע.</p>	<p>10. להוסיף לרשימת הנכסים שהועברה לנציבות לשיוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, את כול הנכסים החסרים.</p>	
<p>לא בוצע.</p>	<p>11. להעביר את רשימת הנכסים המעודכנת לעיון היועצת המשפטית, אשר תחווה את דעתה באשר לעמידת הדיווח בדרישות החוק, בטרם הוא מועבר לנציבות לשיוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות במשרד המשפטים.</p>	
<p>לא בוצע.</p> <p>לדברי מנהלת האגף המוניציפלי, לא נעשתה פנייה אל המשתמשים בנכסים העירוניים, שכן לעירייה אין תקציב לביצוע עבודות ההתאמה הנדרשות. כאמור, העירייה אמורה לבצע את העבודות המחייבות היתרי בנייה או להשתתף בהוצאות במקרה של דיירים מוגנים. מנכ"לית העירייה הנחתה את מחלקת הנכסים לפנות אל המחזיקים ולהסדיר את הנגשת הנכסים המחויבת על ידי המשתמשים בנכסים.</p>	<p>12. לחייב את המשתמשים בנכסים שנמצאים בבעלות העירייה לערוך סקר נגישות למבנה ולשירותים הניתנים בו, וכן לערוך את התאמות הנגישות הדרושות, אשר אינן דורשות היתרי בנייה, לצורך הנגשת המבנים והשירותים הניתנים בהם.</p>	

נגישות לאנשים עם מוגבלות - ביקורת מעקב

עדכון המצב	המלצות בדוח מבקרת העירייה לשנת 2016	
<p>בוצע.</p> <p>התכנית כוללת את כל מוסדות החינוך בעיר, ועלותה נאמדת ב- 4.8 מיליוני ש"ח, מתוכם כ- 2 מיליוני ש"ח במימון עצמי והיתרה במימון משרד החינוך. הצפי לסיום ההנגשה, בהתאם לתכנית הוא 2021. לדברי סגן מנהל חטיבת קהילה, בשל מצבה הכלכלי של העירייה, מועד זה ידחה.</p>	<p>13. לערוך באופן מיידי תוכנית להנגשת מוסדות החינוך בעיר, בהתאם לדרישות סעיף 19 ל"ג 2 לחוק לשיוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות.</p>	
<p>בוצע.</p>	<p>14. לכלול בתוכנית להנגשת מוסדות החינוך בעיר את פעולות ההתאמה הנדרשות לצורך הנגשת השירותים הניתנים במוסדות החינוך.</p>	
<p>לא בוצע.</p> <p>מנכ"לית העירייה הורתה לסמנכ"ל תפעול לבחון את עלויות הנגשת המקלטים.</p>	<p>15. לקבל חוות דעת מיועץ נגישות, על מנת לאמוד את היקף העבודות הדרושות לצורך ביצוע ההתאמות הנחוצות עבור המקלטים, אותם ניתן להנגיש בקלות יחסית (50% מהמקלטים), ובהתאם לכך את העלויות הדרושות לצורך עבודות ההתאמה.</p>	
<p>לא בוצע.</p>	<p>16. לציין ברשימת המקלטים הציבוריים, המפורסמת באתר האינטרנט של העירייה, אלו מקלטים מונגשים לאנשים עם מוגבלות, ולציין לאיזו מוגבלות קיימת הנגשה.</p>	
<p>בוצע באופן חלקי.</p> <p>עבודות תיקון הסימון בוצעו במרבית תחנות האוטובוס בעיר, ונותרו עשרות בודדות של תחנות אוטובוס שטרם סומנו. מנהל המטה העירוני לבטיחות בדרכים, ציין כי הוא ממתין לאישור הזמנת העבודה האחרונה לסימון התחנות הנוותרות, וכאשר זו תאושר ניתן יהיה לסיים את עבודת הסימון.</p>	<p>17. לסמן על פני הקרקע בתחנות האוטובוס הנגישות את רחבת ההיערכות, שטח המתנה ומעבר פנוי בין הסככה לשפת המדרכה, על מנת להדגיש את השטח המיועד לכיסא הגלגלים, ולמנוע מהאדם עם המוגבלות את אי הנעימות מול הציבור והסביבה. סימון הקרקע אף מונע הצבת מכשולים בעתיד, והוא קיים ברשויות רבות אחרות.</p>	

נגישות לאנשים עם מוגבלות - ביקורת מעקב

עדכון המצב	המלצות בדוח מבקרת העירייה לשנת 2016	
<p>בוצע באופן חלקי.</p> <p>לדברי מנהל אגף פרויקטים ותפקידים מיוחדים יש עוד כ- 2,000 מעברי חצייה אותם יש צורך להנגיש, אולם לא הוקצה תקציב לביצוע העבודה.</p> <p>מנהל אגף פרויקטים ותפקידים מיוחדים ציין כי תקציב 2020 יכלול גם את סיום ביצוע עבודה זו.</p>	<p>18. להתאים את כול משטחי ההנחייה שאינם מאונכים למשטחי ההתראה, בכול מעברי החצייה בעיר, כפי שעולה מתוך השרטוטים בגוף הדוח.</p>	
<p>בתהליך ביצוע.</p> <p>התקבלו ממשרד התחבורה כ- 700,000 ₪ עבור רכישת נווטים לרמזורים. מנהל אגף פרויקטים ותפקידים מיוחדים מסר כי תהליך הרכש הסתיים, ועד סוף שנת 2019 העבודה צפויה להסתיים.</p>	<p>19. לכלול התייחסות להתקנת התקני השמע בכול הרמזורים אשר נמצאים באחריות העירייה במכרז החדש שעתיד לצאת אל הפועל בתום שנת 2017.</p>	
<p>לא בוצע.</p> <p>בעקבות ביקורת המעקב נערכה בדיקה בחניונים השונים, והשינויים הנדרשים יועלו לוועדת התנועה הקרובה. באחריות מנהל אגף פרויקטים לתקצב עבודות אלו.</p>	<p>20. לבדוק את כמות חניות הנכים, מיקומן וגודלן בכול החניונים הציבוריים שבאחריות העירייה בעיר, ובהתאם לצורך ולדרישות החוק, להקצות בהם חניות נכים נוספות.</p>	
<p>לא בוצע.</p> <p>מנכ"לית העירייה הנחתה את מנהל אגף פרויקטים ותפקידים מיוחדים לבצע סקר נגישות. בנוסף, לבדוק האם קיימים "קולות קוראים" בתחום זה.</p> <p>למרות שלא נערך סקר נגישות, בוצעה הכשרה בנושא הנגשת השירות לעובדים המעניקים שירות.</p>	<p>21. לערוך סקר נגישות עבור השירותים אותם מספקת העירייה, על מנת לאמוד את ההתאמות הקיימות בהשוואה להתאמות הנדרשות על פי התקנות, בכול המקומות הציבוריים בהם מסופקים השירותים השונים.</p>	
<p>לא בוצע.</p> <p>לדברי מנהל מחלקת רישוי עסקים, במהלך השנתיים האחרונות, חלו שינויים רבים בחקיקה, אך לא כל השינויים נכנסו לתוקף. לדבריו הוא ממתין עם עדכון הנוהל בשל שינוי בחקיקה (תיקון 34 לחוק), שצפוי היה להיכנס לתוקף החל מה- 01/04/2019, אך נדחה מספר פעמים בשל הבחירות והפעילות המוגבלת של הכנסת.</p>	<p>22. להביא לידי ביטוי בנוהל מספר 4.02.5 "טיפול בבקשה לרישוי עסקים ובחידושו", את תהליך העבודה בתחום הנגישות, הכולל את ההבחנות הנעשות בין סוגי העסק, שילוב יועץ נגישות חיצוני בתהליך וכד.</p>	

נגישות לאנשים עם מוגבלות - ביקורת מעקב

עדכון המצב	המלצות בדוח מבקרת העירייה לשנת 2016	
<p>מנהל המחלקה הדגיש, כי השינוי בחקיקה מהותי, ולכן הוא יעדכן בנוהל העבודה את כלל השינויים בחקיקה, הכוללים גם תחומים נוספים על הנגישות, כאשר אלו יכנסו לתוקף.</p>		
<p>בוצע. במסגרת פורום הנגישות סוכם שמנהלת מדור תקשוב וכ"א תהיה אחראית על הנושא.</p>	<p>23. למנות אחראי בעירייה על תעסוקת אנשים עם מוגבלות וקידום ייצוג הולם, כפי שדורש החוק.</p>	
<p>בוצע. רכז הנגישות הקודם מסר כי התקבל אישור מהביטוח הלאומי כי עיריית בת ים עומדת בדרישות החוק באשר למספר העובדים בעלי מוגבלות המועסקים בעירייה. מנכ"לית העירייה ביקשה מסמנכ"ל פיתוח הון אנושי להציג נתונים באשר לגיוון התעסוקתי בעיריית בת ים, ועמידתה של העירייה בהנחיות החוק הייצוג ההולם באשר לכלל הקבוצות המוגדרות בחוק.</p>	<p>24. לפנות פעם נוספת למנהלים בעירייה, בבקשה להעביר את המידע באשר לכמות העובדים עם מוגבלות אשר מועסקים בעירייה.</p>	
<p>לא בוצע.</p>	<p>25. יש להביא לידי ביטוי בנוהל מספר 2.01.11, "גיוס, מיון וקליטת עובדים" את דרישות החוק החדשות בדבר העדפה להעסקת עובדים עם מוגבלות, כאשר למשרה מסויימת קיים מועמד בעל מוגבלות, העומד בתבחינים שנקבעו, ואינו נופל בכישוריו ממועמדים אחרים.</p>	